పాలపొంగు

"ఏమే శకుంతలా! అలా పాలు పొంగి పోతుంటే కళ్ళప్పగించి చూస్తూ కూర్చున్నావా?"

"నేను చూడలేదక్కయ్యా."

"ఎందుకు చూస్తావు? రాణీగారివి మరి."

శకుంతల తనలో తను నవ్వుకుని వీధి గదిలోకి వచ్చేసింది. రత్తమ్మ గొంతు నేపథ్యంలో అసందర్భమయిన శ్రుతిలో సంగీతంలా మోగుతూనే వుంది.

"ఈ ఆడ పీనుగలకి చదువులొచ్చాకే కాలం యిలా తగులబడింది. మడత నలగకుండా చీరలు సింగారించి వీధమ్మట టక్కు టిక్కు నడిస్తే సరిగావును."

శకుంతల చెవుల్లో ఈ సంగీతం మోగుతూనే వుంది. ఆమె కళ్ళు తెరిచిన పుస్తకం వేపు చూస్తూనే వున్నాయి. అచ్చు పంక్తుల మధ్య అతి

తెల్లని కాగితం ఆమె ఆలోచనల్లోకి పాకిపోయింది. పొంగిన పాలలా లోపలంతా ఆవరించింది.

ఆ పుస్తకం మూసేసింది. ఆ తెల్లని అందోళన భరించలేక కళ్ళు మూసుకుంది. మూసిన కళ్ళతో, సగం తెరిచిన నోటితో, ఆ పెదవుల నడుమ మెరిసే బియ్యపు గింజల్లాంటి పళ్ళతో నిశ్శబ్దంగా నవ్వింది. ఒక క్షణం ఆ చిరునవ్వు సమాధిలో ఉండి చటుక్కుని లేచింది, ఒళ్ళు విరుచుకుంది. పుస్తకాలు చేత పుచ్చుకుని బయటికి వచ్చింది.

"ఏమమ్మా! కాలేజీకి వెళుతున్నావా?" అన్నాడు రామన్న.

"అవును బావా!" అంది శకుంతల.

"ఇప్పట్నించీ ఎందుకే, ఇంకా తొమ్మిది కొట్టలేదు" అంది రత్తమ్మ. శకుంతల సమాధానం చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయింది.

"నా మాటంటే బొత్తిగా గడ్డి పరక్కింద కట్టి పారేస్తుంది."

"ఎందుకే మాట ముందు దానిమీద అల్లా విరుచుకు పడతావు?"

"ఇదుగో, దాన్నింకెప్పుడూ వెనకేసుకు రాకండి, ఏం? ఇంట్లో పెట్టుకుని ఇన్ని విధాల చూస్తుంటే దానికింత పొగరేం?"

"ఒసే! నీకు స్వయానా చెల్లెలు. పాపం! చిన్నతనంలోనే దేవుడన్యాయం చేశాడు...."

"అన్యాయం చెయ్యడమేం? అందల మెక్కించాడు. దాని మొగుడు అర్ధాంతరపు చావు చచ్చాడు గనుకే దానికీ కాలేజీ చదువులూ, ఈ భోగం పట్టింది. లేకపోతే నాలాగే చినిగిన చీరలు కట్టుకుని వంటింటిలోనే దేవులాడుతూ ఉండేది...."

"ఓసి వెర్రి పీనుగా! ఎవరన్నా వింటే నవ్వి పోతారు. సొంత చెల్లెలికి అవస్థ వచ్చిందని జాలిపడ్డానికి బదులు—"

"అయ్యో! మీరంతా జాలిపడుతుంటే చాలదూ. ఈ దేశంలో వెధవ ముండలమీదే అందరికీ జాలి. నాయకులూ, వినాయకులూ వాళ్ళని గురించే ఉపన్యాసాలిస్తారు. గవర్నమెంటు వాళ్ళ వాళ్ళకి ఊరికే చదువులు చెపుతారు. మొగుడు చాటు ముండల గతి చూసేవాళ్ళెవరూ లేరు...."

శ్రుతి మించి యీ ధోరణి యింకో రాగాన పడడం పరిపాటి. ఆమె గొంతుకలోనూ, కళ్ళలోనూ, ముక్కులోనూ సూచనలు కనపడగానే రామన్న యింట్లోంచి వెళ్ళిపోతాడు.

*   *   *

శకుంతల కాలేజీ నుంచి యింటికి వచ్చేటప్పుడు ఒక అణా పీచు మిఠాయి కొని తెస్తుంది. ఆ పీచు మిఠాయి నరసన్న, డుంబు, పాపీ తింటారు దొడ్డి గుమ్మం మెట్లమీద కూర్చుని. శకుంతల వారి పక్కనే కూచుని వాళ్ళకి పాటలూ, కథలూ చెపుతుంది.

డుంబు కెప్పుడూ అసందర్భమయిన అనుమానా లొస్తుంటాయి. ఒకనాడు అడిగాడు.

"అమ్మ అస్తమానం బయటుంటుంది. నువ్వుండవేం పిన్నీ?"

శకుంతల విరగబడి నవ్వింది. ఎదురుగా దొడ్లో జామి చెట్టుకింద రత్తమ్మ చాప చుట్టా, చెంబూ దగ్గిర పెట్టుకుని కూచుంది.

"ఏమిటా వెకిలి నవ్వు? సిగ్గులేదూ?" అంది.

శకుంతల మెట్లమీద వెనక్కి జేరగిలబడి శరీరం అంతటితోనూ నవ్వింది. అలా నవ్వితే డుంబుకి ఆనందం. రత్తమ్మ జామి బెత్తం పట్టు కొచ్చింది డుంబుని కొట్టడానికి. కాని ఆమె కూడా పొంగి వస్తున్న నవ్వుని కోపంగా మార్చలేకపోయింది.

"వెధవ ముది ప్రశ్నలూ నువ్వూను" అని మందలించింది. ఆ తర వాత పిల్లలు లేనప్పుడు శకుంతలతో అంది. "తల్లీ! ఇల్లంతా అంటమంగలం చెయ్యకపోతే ఆ మూణ్ణాళ్ళయినా పేరే కూచోకూడదూ?"

శకుంతల దానికేమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

మరో రోజున డుంబు కుంకుంబరిణ, అద్దం పట్టుకుని శకుంతల చదువుకునే గదిలోకి వెళ్ళాడు. ఆమె అతనివేపు బొమలు ముడివేసి చూసింది. డుంబు అద్దం ఆమె చేతి కిచ్చాడు.

"పిన్నీ! పెద్ద బొట్టుపెట్టుకుంటే నువ్వెంత బాగుంటావో తెలుసా ?"

"నా కొద్దు."

"పెట్టుకో పిన్నీ, ఒక్కసారి పెట్టుకో."

"సరే, నువ్వే పెట్టు."

డుంబు చక్కగా గుండ్రంగా కుంకుడు కాయంత బొట్టు దిద్దాడు.

"ఏమిట్రా అది? అయ్యో! అయ్యో! కుర్ర వెధవకి లేకపోతే నీ కయినా బుద్ధి లేదుటే?" అంది రత్తమ్మ లోపలికొస్తూ.

"ఫరవా లేదక్కయ్యా! వాడు సరదా పడ్డాడు."

"అయ్యో, సరదా పడకేం? వాడికీ సరదాయే, నీకూ సరదాయే. నడు వెధవా! తిండి తిని బడికి తగులడు. వేళయింది" అంది రత్తమ్మ.

అదే శకుంతలకి కూడా భోజనానికి ఆహ్వానం.

అన్నం తింటున్నంత సేపూ శకుంతల నొసటిమీద ఆ బొట్టు అలాగే వుంది. శకుంతలకు ఆ బొట్టున్న సంగతి అసలు గుర్తుందో లేదో కాని రత్తమ్మ ఆ బొట్టు ఉండడం మూలాన్ని గావును ఆ పూట నోరు విప్పలేదు.

ముఖం ముడుచుకుని ధుమధుమలాడుతున్నా, కళ్ళల్లో ఏదో సంకోచం. గొంతుకలో ఏదో ఆందోళన ఆమె ధోరణిని అరికట్టాయి.

బడికి పోయేటప్పుడు ఢుంబు తల్లిని అడిగాడు.

"అమ్మా! పిన్ని బొట్టు పెట్టుకుంటే ఏం?"

"అది నోచుకోలేదు నాయనా!" అంది రత్తమ్మ. అందులో జాలి కాని జాలి ధ్వనించింది. కాని ఢుంబుకి అది అర్థం కానిది. శకుంతల కాలేజీకి వెళ్ళేటప్పుడు ఆమె ముఖాన్ని బొట్టులేదు. ఢుంబు అది మాత్రం గుర్తించాడు.

* * *

శకుంతల నవ్వుతూ చలాకీగా వున్నప్పుడు రత్తమ్మ రక్తం, ఏదో తెలియని ఆవేదనతో వేడెక్కిపోతుంది. రత్తమ్మ ఎన్ని తిట్టినా శకుంతల పట్టించుకోదు. అప్పుడు రత్తమ్మ కోపం మొగుడుమీదా, పిల్లలమీదా ఉవ్వెత్తుగా తిరుగుతుంది.

"అది కులాసాగా వుంటే నిన్నేం చేసింది?" అంటాడు రామన్న.

"అవును మరి. ఐదోతనమున్నా,నా మొహాన్నే కులాసాగా ఉండాలని రాయలేదు. ఏం చెయ్యను" అంటుంది రత్తమ్మ.

కాని, ఆ రోజు శకుంతల కళ్ళ ఎదురుగా వున్న వస్తువుల్ని గుర్తుపట్టలేదు. ఎక్కడో చూస్తున్నాయి. రత్తమ్మవచ్చి భోజనానికి లెమ్మంది. శకుంతల లేచి కొంచెం తటపటాయించింది.

"నా కివేళ ఆకలిగా లేదు" అని మళ్ళీ కూర్చుంది.

"ఒంట్లో బాగా లేకపోతే కాలేజీ మానెయ్యరాదూ ?" అంది రత్తమ్మ.

కాని, శకుంతల కాలేజీకి వెళ్ళింది. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు పీచుమిఠాయి కొనుక్కు రావడం మరచిపోయింది. పిల్లలు చుట్టూచేరి అడిగినప్పుడు నీరసంగా నవ్వి "మరిచిపోయాను" అంది.

రత్తమ్మకు, శకుంతలను సముదాయించడం తెలియదు. శకుంతలలో ఏదో మార్పు వచ్చిందని ఆమెకు తెలుసు. కాని ఆమెను గుచ్చి గుచ్చి అడిగేటంత చనువు లేదు. శకుంతల మనసులో ఎన్నో లోతులున్నాయనీ, ఆ లోతుల్ని తరిచి నిజాన్ని గ్రహించడం అసాధ్యమనీ ఆమెకు తెలుసు. ఒక ప్రక్క ఒక తల్లి కడుపున పుట్టినా తను పరాయిదయినట్టు శకుంతల సంచరిస్తూందన్న అసహనం, రెండో ప్రక్క శకుంతలంటే ఒక అవ్యక్తమైన భయం ఆమెను చెల్లెలికి దూరం చేశాయి.

శకుంతల వెల్లకిల పడుకుని ఇంటి కప్పువేపు చూస్తూంటే రత్తమ్మ వచ్చి ఆమె నుదుటిమీద చెయ్యి వేసింది. కొంచెం చిరుచెమట తప్ప మరేమీ తేడా ఆమెకు కనిపించలేదు.

"తెల్లారగట్టేపోయి ఆ ఏటిలో మునిగి రాకపోతే ఏం? జలుబు చేసినట్టుంది. నేను చెపితే వింటావా?" అంది.

శకుంత లేమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

ఆమె రోజూ చీకటితోటే లేచి, ఏటిలో స్నానంచేసి, తడిబట్టతో, బిందెడు నీళ్ళు తేవడం అలవాటు. ఎన్నోసార్లు రత్తమ్మ వద్దని చెప్పింది. కాని, శకుంతల లక్ష్యపెట్టలేదు. తనకంత ఆచారం లేదని శకుంతలకు తెలుసు. అయినా యీ తడిబట్టలతో నీళ్ళు తేవడం ఎందుకో రత్తమ్మకు అర్థం కాలేదు.

"తడిబట్టలు వంటి కంటుకుని రెపరెపలాడుతుంటే నాకు బాగుంటుంది" అనేది శకుంతల.

ఈ సమాధానం రత్తమ్మకి మరీ చిత్రంగా అగుపించేది.

ం ం ం

ఆనాడు యధాప్రకారం రత్తమ్మ లేచి వీధి పాచి చేసుకుంటుండగా పక్కింటి సుందరమ్మ తడిగుడ్డలతో పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది.

"రత్తమ్మా! కొంప మునిగిపోయింది. మీ శకుంతల....తొందరగా రా."

చీపురూ, ముగ్గు గొట్టం అక్కడే పారేసి పరిగెత్తింది రత్తమ్మ.

నది ఒడ్డున జనం మూగి వున్నారు. రత్తమ్మ జనాన్ని తోసుకుని లోపలికి వెళ్ళింది. శకుంతల తడి తలనించి నీళ్ళు కారుతున్నాయి. చెల్లెలి శరీరంమీద పడి ఏడిచింది రత్తమ్మ.

"ఈ రేవు ఎప్పుడూ ప్రమదమేనండి. ఇది ఆరో చావు" అన్నా డొకాయన.

"దొంగ ఊబమ్మా! రత్నంలాంటి బిడ్డ. కొంచెం దిగువుకి అడుగేసి నట్టుంది" అంది మరొక ఆవిడ.

కాని రత్తమ్మకి ఆమె స్త్రీ హృదయంలో ఎక్కడో అసలు నిజం తెలుసు. రేవుగాని, ఏరుగాని యీ పాపంలో పాలు పంచుకోలేదు. శకుంతల కావాలనే తన ప్రాణాలు నదికి అర్పించింది.

"ఇలా జరుగుతుందని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు తల్లీ!" అంటూ ఏడిచింది రత్తమ్మ.

కాని యిలా జరుగుతుందని నీకు తెలుసునని ఆమె ఆత్మ ఘోషించింది. ఆ క్షణంలో శకుంతల నిజంగా ఆమె చెల్లెలయిపోయింది.

(పారిజాతమ్, జూన్ 1958) ●